

Tuğrul AKBABA

**KOLLUĞUN ZOR KULLANMA YETKİSİ VE
SINIRLARININ AŞILMASI SUÇU
(CEZA HUKUKU PERSPEKTİFİNDEN)**

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
KISALTMA CETVELİ.....	XV
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM KOLLUĞUN ZOR KULLANMA YETKİSİ

I. ZOR KULLANMA YETKİSİNE SAHİP KAMU GÖREVLİLERİ: KOLLUK	9
A. KOLLUK KAVRAMI	9
B. KAMU DÜZENİ VE KOLLUK.....	15
1. Genel Olarak.....	15
2. Kamu Güvenliği	19
3. Kamu Huzuru	21
4. Kamu Sağlığı	22
5. Kamu Düzeni Kavramının Genişlemesi.....	24
C. KOLLUK ÇEŞİTLERİ.....	26
1. Genel Olarak.....	26
2. Siyasi Kolluk.....	26
3. Adli Kolluk	27
4. İdari Kolluk.....	32
D. İDARİ KOLLUK TEŞKİLATI	34
1. Genel Olarak.....	34
2. Genel İdari Kolluk	34
a. Tanımı ve Kapsamı.....	34
b. Jandarma	36

c. Polis.....	38
d. Sahil Güvenlik.....	39
e. Çarşı ve Mahalle Bekçileri	40
f. Mahalli İdare Kollukları	41
3. Özel İdari Kolluk.....	44
4. Özel Güvenlik.....	47
5. Kolluk Yetkisi Kullanan Diğer Kamu Görevlileri	53
E. KOLLUK PERSONELİNİN KAMU GÖREVLİSİ YÖNÜ	54
F. KOLLUK MAKAMLARI, AMİRLERİ VE PERSONELİ	56
1. Kolluk Makamları	56
2. Kolluk Amirleri.....	57
3. Kolluk Personeli.....	58
G. KOLLUK İŞLEM VE EYLEMLERİ İLE KOLLUK USULLERİ	59
1. Genel Olarak.....	59
2. Kolluk İşlem ve Eylemleri	60
a. Düzenleyici Kolluk İşlemleri	60
b. Birel Kolluk İşlemleri.....	61
c. Kolluk Eylemleri.....	62
3. Kolluk Usulleri.....	63
a. Serbesti Usulü	63
b. İzin Usulü.....	64
c. Bildirim Usulü.....	65
d. Yaptırım Uygulama	66
e. Zor Kullanma	67
II. ZOR KULLANMA YETKİSİ.....	68
A. TANIMI VE KAPSAMI	68
1. Genel Olarak.....	68
2. Yaşam Hakkı ve Vücut Bütünlüğü	72
3. Kolluk Etiği.....	75
4. Yasal Sınırı Aşan Zor Kullanmanın Engellenememesinin Nedenleri	78

5. Toplumsal Olaylarda Zor Kullanma.....	81
B. KOLLUĞUN KANUNLARA DAYALI KUVVET KULLANDIĞI DURUMLAR	84
1. Genel Olarak.....	84
2. Kanunun Hükmü	85
3. Yetkili Merciiin Emri	87
4. Meşru Savunma.....	88
5. Zorunluluk Hâli.....	89
C. ZOR KULLANMA YETKİSİNİN SEÇENEKLERİ VE SİLSİLESİ.....	90
1. Genel Olarak.....	90
2. İkaz.....	91
3. Bedenî Güç.....	92
4. Maddi Güç.....	93
5. Silah Kullanma.....	96
D. ZOR KULLANMA YETKİSİNİN SINIRLARI VE ÖLÇÜLÜLÜK İLKESİ	101
1. Genel Sınırlar	101
2. Kişi Bakımından Sınır	102
3. Amaç Bakımından Sınır	102
4. Yer ve Zaman Bakımından Sınır.....	103
5. Ölçülülük İlkesi	104
a. Genel Olarak.....	104
b. Gereklilik İlkesi.....	105
c. Elverişlilik İlkesi.....	106
d. Orantılılık İlkesi.....	106
III. KARŞILAŞTIRMALI HUKUKTAN ÖRNEKLER.....	108
A. ALMAN HUKUKU.....	108
B. FRANSIZ HUKUKU	109
C. ANGLO-SAKSON HUKUKU	110

İKİNCİ BÖLÜM
ZOR KULLANMA YETKİSİNE İLİŞKİN
SINIRIN AŞILMASI SUÇUNUN ANALİZİ

I. GENEL OLARAK	113
II. NORMUN DÜZENLENME ŞEKLİ	114
A. 765 SAYILI TÜRK CEZA KANUNU'NDA DÜZENLENMESİ	114
B. 5237 SAYILI TÜRK CEZA KANUNU'NDA DÜZENLENMESİ	116
III. SUÇUN HUKUKİ KONUSU	119
IV. MADDİ KONU	123
V. MAĞDUR VE FAİL	126
A. MAĞDUR	126
B. FAİL	130
1. Genel Olarak	130
2. Zor Kullanma Yetkisine Sahip Kamu Görevlileri	132
VI. SUÇUN UNSURLARI	137
A. GENEL OLARAK	137
B. MADDİ UNSUR	139
1. Genel Olarak	139
2. Hareket	141
3. Sonuç	154
4. Nedensellik Bağı	158
C. MANEVİ UNSUR	159
1. Genel Olarak	159
2. Kusurluluğu Etkileyen Sebepler	163
a. Haksız Tahrik	163
b. Hata	166
c. Sapma	171
i. İsabette Sapma	172

ii. Suçta Sapma	175
iii. Nedensellik Bağında Sapma.....	177
D. HUKUKA UYGUNLUK NEDENLERİNİN BULUNMAMASI	178
1. Genel Olarak.....	178
2. Kanunun Hükmünü Yerine Getirme	179
3. Yetkili Mercinin Emrini Yerini Getirme.....	182
4. Meşru Savunma.....	190
5. Zorunluluk Hâli.....	194
6. Hukuka Uygunluk Nedenlerinde Sınırın Aşılması	196
VII. SUÇUN TAMAMLANMA ANI	201

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ZOR KULLANMA YETKİSİNE İLİŞKİN SINIRIN AŞILMASI SUÇUNUN ORTAYA ÇIKIŞ BİÇİMLERİ, BAZI SUÇLARLA KARŞILAŞTIRILMASI, YAPTIRIMI, ZAMANAŞIMI VE MUHAKEME USULÜ

I. SUÇUN ORTAYA ÇIKIŞ BİÇİMLERİ.....	203
A. TEŞEBBÜS	203
1. Genel Olarak.....	203
2. Zor Kullanma Yetkisine İlişkin Sınırın Aşılması Suçu Bakımından Teşebbüs	209
B. İŞTİRAK.....	211
1. Genel Olarak.....	211
2. Özgü Suçlara İştirak.....	215
3. Zor Kullanma Yetkisine İlişkin Sınırın Aşılması Suçu Bakımından İştirak.....	216
C. İÇTİMA.....	220
1. Genel Olarak.....	220

2. Bileşik Suç.....	221
3. Zincirleme Suç.....	221
4. Fikri İçtima	223
D. SUÇU ETKİLEYEN NEDENLER.....	225
1. Genel Olarak.....	225
2. Hafifletici Nedenler	225
3. Ağırlaştırıcı Nedenler	227
II. BAZI SUÇLARLA KARŞILAŞTIRMA.....	231
A. İŞKENCE	231
B. CEBİR.....	236
C. GÖREVİ KÖTÜYE KULLANMA.....	238
III. YAPTIRIM.....	240
IV. ZAMANAŞIMI.....	244
V. MUHAKEME USULÜ	247
VI. YETKİLİ VE GÖREVLİ MAHKEME	251
SONUÇ	253
KAYNAKÇA.....	263